

‘Laatste twee jaar zijn kerst

De meeste staan inmiddels bij de consument in de woonkamer, inclusief lichtjes, slingers en ballen. We hebben het over de 100.000 kerstbomen die jaarlijks bij Kwekerij De Buurte in Oene het pad af gaan. Het bedrijf teelt 65 hectare fijnspar, Servische spar en andere soorten kerstbomen. Dat betekent volgens bedrijfsleider Gerrit Tessemaker een hectische novembermaand. In drie weken tijd moet alles gebeuren.

Tekst: Jeannet Pennings
Foto's: René Faas

Hoe winters wil je het hebben? Een veld met duizenden kerstbomen bedekt met een laagje sneeuw. Het is het beeld dat we krijgen als we eind november Kwekerij De Buurte aan de Eperweg in Oene (op de Veluwe) bezoeken. Op het bedrijf worden de laatste bomen gerooid en verzendklaar gemaakt. “Zo’n 90 procent is reeds de deur uit”, vertelt Gerrit Tessemaker. De bedrijfsleider is verantwoordelijk voor de teelt en de in- en verkoop van de kerstbomen. Volgens Tessemaker is De Buurte met 65 hectare kerstbomen de grootste producent in Nederland. “We verkopen 100.000 stuks op jaarbasis. Er is markt voor ongeveer 1,5 miljoen kerstbomen in ons land, dus er is ruimte voor andere aanbieders. Veel professionele kwekers zijn er echter niet. Als het er tien zijn, is het veel. Onze productie is al vijf jaar stabiel. We zien dit ook als maximum, omdat je kerstbomen in drie weken tijd moet verwerken. Te laat uitleveren is de doodsteek voor je bedrijf. Dat risico willen we niet lopen.”

GROENBLIJVERS

De Buurte in zijn geheel is een van de grootste boomkwekerijen van Nederland. De totale omvang bedraagt 300 hectare, waarop verschillende groenblijvende tuin- en haagplanten worden geteeld. Het assortiment omvat Taxus, Buxus, Pinus, Rhododendron, coniferen, Prunus en Hedera. De eigenaar is Evert Riphagen, zwager van Tessemaker. “Everts’ vader is ruim 30 jaar geleden begonnen in de kerstbomen. Toen hij 12,5 jaar geleden stopte, heb ik het stokje van hem overgenomen. Voor die tijd was ik

werkzaam bij Delta Lloyd Landbouw, iets totaal anders, maar kerstbomen was altijd al een hobby van me. Ik zit nu dan ook goed op mijn plek. Evert zelf is echt een man met groene vingers en zorgt voor het aansturen van de kwekerij en het personeel. Daarnaast hebben we een teeltmanager, oud-DLV’er Theo Bouwman, en twee verkopers: Henk Dijkhof en Henri Nooteboom. Zij doen alle verkopen buiten de kerstbomen om.”

De boomkwekerij in Oene bestaat voor 15 hectare uit containerteelt, onder andere voor Pinus en coniferen, en 4 hectare glas. “Deze kassen gebruiken we voor de Hederateelt, wat plantgoed, het overwinteren van bepaalde producten en de stekproductie. Van al ons uitgangsmateriaal produceren we 80 procent zelf, waarvoor we een eigen stekafdeling hebben. Alleen hele specialistische dingen besteden we uit. De kassen staan op onze vestiging in Heerde. Daarnaast hebben we een locatie in Uddel, zo’n 30 km verderop, met vollegrondsteelt.” Oene is de hoofdvestiging waar de kerstbomenteelt plaatsvindt. In totaal heeft De Buurte maar liefst 50 man personeel in vaste dienst. Daarnaast lopen er continue 25 Polen op het bedrijf en in de piekperioden zelfs 75.

POT EN KLUIT

Het assortiment kerstbomen van De Buurte bestaat voor 80 procent uit Picea Abies (fijnspar) en Picea Omorika (Servische spar), soorten die het beste te produceren zijn in Nederland. “Deze bomen groeien redelijk snel en zijn goed te snoeien”, legt Tessemaker uit. “Verder hebben we ook Picea Pungens Glauca (blauwspar), Abies Koreana (zilverspar) en Abies Nordmanniana (Nordman). We leveren een compleet assortiment in alle maten. We hebben bomen tot ruim 7 m hoog. Wat we zelf niet telen, kopen we bij, maar 90 procent is eigen

bomen schaars'

kweek. Alleen de Nordman doet het bijvoorbeeld beter in Scandinavië. Wij importeren ze uit Denemarken, waar ze vanwege het klimaat beter groeien." Pot- en kluitbomen zijn de specialiteit van De Buurte. Kerstbomen van 1.25 tot 1.75 m worden het meest geproduceerd. Een vier tot vijfjarig proces.

.....

'Het rooien, verwerken
en afleveren van
de kerstbomen is een
logistieke operatie'

.....

De teelt van een kerstboom begint met het zaaien van het zaad uit een dennenappel. Volgens Tessemaker een vrij specialistische klus, dus koopt hij zijn uitgangsmateriaal aan. "Je kunt alles wel zelf willen doen, maar dat is niet altijd de beste oplossing. Ons plantgoed komt grotendeels van Zundertse kwekers. De boompjes die zij leveren zijn 20 tot 30 cm hoog en al zeker drie jaar oud. In het voorjaar planten wij ze uit in de volle grond. Dat gebeurt op zo'n afstand dat ze elkaar niet zullen raken, anders worden de naalden bruin. Na drie jaar worden de eerste kleine bomen er tussenuit gerooid, waardoor de overige bomen meer ruimte krijgen. Na vijf jaar is het veld aardig leeg. De kerstbomen worden in rijen geplant. Tot 1.50 m hoogte kunnen we er met een tractor overheen voor onkruidbestrijding."

SNOEIEN

Veel onderhoud van de kerstbomen betreft het snoeien. De Buurte heeft een medewerker rondlopen die hier jaarrond continue mee bezig is. "Snoeien is precies werk. Je moet het op het juiste moment en de juiste manier doen. Als je teveel snoeit, beschadig je de boom. De grotere maten worden twee keer per jaar gesnoeid. De piek ligt in juli-augustus, afhankelijk van het weer." In het najaar gaat een kerstboom in winterrust, het moment om deze te rooien. Dat begint volgens Tessemaker met de kleine en daarna de grotere maten. "Het Oener Koefeest, de derde donderdag van oktober, is voor ons het startmoment. Dan beginnen we met het rooien en oppotten van de kleine maten. Bomen tot 1.75 m gaan op pot, tot 2.25 m op kluit en de grotere maten is zaagwerk. Het rooien gebeurt ouderwets met de schop, omdat het veld vaak nog te vol staat om er met grote machines door te gaan. Voor de grotere maten kunnen we een kluitenrooimachine gebruiken."

Gerrit Tessemaker: 'We leveren jaarlijks 100.00 kerstbomen: 90 procent eigen teelt'

Begin november, als alle kerstbomen verkocht zijn, maakt Tessemaker een planning voor het afleveren. "Het is een hele logistieke operatie voordat de bomen de grond uit zijn en bij de klant staan. De bomen worden eerst geselecteerd op het land, vervolgens gerooid, in netten gewikkeld, verladen en in containers naar de klant getransporteerd. Rond 15 november worden de eerste bomen uitgeleverd. Dat klinkt misschien vroeg, maar de kerstshows beginnen eind oktober al. De potmaten worden eerst geleverd. Klanten die ook zaagbomen willen, worden daarna beleverd. Onze speerpunten zijn kwaliteit en op tijd leveren."

SCHAARSTE

Dit jaar waren alle kerstbomen in september al verkocht. Een van de grootste afnemers is Intratuin. "Onze eerste klant was tuincentrum Wielinga te Amsterdam, tegenwoordig Intra-

tuin Amsterdam. Via deze vestiging is ons klantenbestand als een olievlek uitgebreid. We leveren aan bijna alle Intratuin-vestigingen in het midden en westen van het land. Alle kerstbomen blijven, in tegenstelling tot onze overige boomkwekerijproducten (80 procent export), in Nederland. De kerstbomenmarkt kent een goede marktwerking. De winkelprijs ligt tussen de 10 en 45 euro. De laatste twee jaar zijn de bomen schaars. Dat heeft te maken met het feit dat vijf of zes jaar geleden veel kwekers en hobbyisten zijn gestopt vanwege slechte prijzen. Er werden in die tijd enorm veel Nordmannen uit Scandinavië aangeboden, waardoor een overproductie aan kerstbomen ontstond die voor een habbekrats werden aangeboden. Het heeft de Nederlandse markt toen verpest, zeker de zaagbomenproductie. Wij deden daar gelukkig vrij weinig in en dankzij onze trouwe afnemers zijn we die tijd redelijk goed door gekomen."